

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-Sized Enterprises : SMEs) จัดเป็นตัวจักรที่สำคัญที่ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีการสนับสนุนและส่งเสริม โดยมีการออกพระราชบัญญัติ ส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อส่งเสริม SMEs ให้เกิดขึ้น ตลอดจนมีการเกื้อหนุนให้อยู่รอดและการพัฒนาให้เติบโตต่อไปได้ (วิฑูรย์ สิมะโชค, 2542)

ร้านนมสดและขนมปัง จัดเป็นธุรกิจขนาดย่อมประเภทหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุน นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้มีการจัดตั้งโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนมขึ้นในปี 2541 ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตนมเพื่อกระตุ้นให้มีการบริโภคนมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราการบริโภคนมในประเทศเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2541)

จากรายงานสรุปภาวะการผลิตและการค้าสินค้าปศุสัตว์ ปี 2543 และแนวโน้มของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ในปี 2543 ประชากรของประเทศไทยมีความต้องการบริโภคนมสด 596,895 ตัน โดยมีอัตราการบริโภคนมสดประมาณ 9.17 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เพิ่มจากปี 2542 ร้อยละ 3 และสำหรับปี 2544 คาดว่าความต้องการบริโภคนมสด เพิ่มจากปี 2543 เป็น 626,740 ตัน และอัตราการบริโภคนมสดจะเพิ่มเป็น 9.55 กิโลกรัมต่อคนต่อปี จากอัตราการบริโภคนมสดที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นดังกล่าว ส่งผลต่อตลาดในประเทศของธุรกิจที่เกี่ยวข้องนม ได้แก่ ธุรกิจผลิตและจำหน่ายนมสด ธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์จากนม รวมทั้งธุรกิจร้านนมสดและขนมปัง ซึ่งคาดว่าจะยังสามารถเติบโตต่อไปได้อีกในอนาคต

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากรายงานของสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง พบว่า ในปี 2542 จังหวัดเชียงใหม่ มีประชากรเท่ากับ 1,587,465 คน ปี 2543 มีจำนวนประชากร 1,590,327 คน และในปี 2544 มีประชากรจำนวน 1,601,379 คน ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.18 และ 0.69 ตามลำดับ

จากอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ และอัตราการบริโภคนมสดของประเทศที่เพิ่มขึ้นต่อคนต่อปีนั้น จึงเป็นที่คาดว่าตลาดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนมสดในจังหวัดเชียงใหม่จะมีโอกาสเติบโตได้เช่นเดียวกับตลาดรวมของประเทศ

จากการสอบถามข้อมูลจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับจำนวนร้าน นมสดและขนมปังในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าไม่มีการจัดเก็บข้อมูลของร้านดังกล่าว ไว้ในฐานะข้อมูลอย่างเป็นระบบ เนื่องจากร้านเหล่านั้นไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการสำรวจจำนวนร้านนมสดและขนมปังในทุกตำบลของอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 2 ถึง 5 มีนาคม 2545 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 29 ร้าน โดยมีร้านที่ตั้งเป็นอาคารพาณิชย์ และเป็นแผงลอย ซึ่งส่วนใหญ่มักตั้งอยู่บริเวณถนนสายหลักที่เป็นแหล่งชุมชน เช่น ใกล้มหาวิทยาลัย ตลาดสด เป็นต้น

จากจำนวนร้านนมสดและขนมปังที่ตั้งอยู่ในทำเลใกล้ๆ กันและส่วนใหญ่สามารถ คงธุรกิจอยู่ได้จึงเป็นมูลเหตุจูงใจในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของร้านนมสด และขนมปังในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ร้านนมสดและขนมปัง เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจของร้าน รวมทั้งจะเป็นข้อมูล สำหรับผู้ที่สนใจเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการดำเนินธุรกิจร้านนมสดและขนมปัง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของร้านนมสดและขนมปัง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานในด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการผลิต และ ด้านการเงิน ของธุรกิจร้านนมสดและขนมปังในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการร้านขายนมสดและขนมปังนำไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจต่อไป
3. ผลการศึกษาเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการ ดำเนินธุรกิจร้านนมสดและขนมปัง

นิยามศัพท์

การดำเนินงานของร้านนมสดและขนมปัง หมายถึง การประกอบกิจการธุรกิจนมสด และขนมปังในด้าน การจัดการ การตลาด การผลิตและการบัญชีและการเงิน

ร้านนมสดและขนมปัง หมายถึง ร้านที่ขายปลีกนมสด และเครื่องดื่มที่ใช้นมสด เป็น ส่วนผสม เช่น กาแฟ ชา โกโก้ นม และอื่นๆ รวมทั้งขายขนมปังเป็นสินค้าหลัก ที่ตั้งอยู่ใน

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 ร้าน ซึ่งมีลักษณะของร้านเป็นอาคารพาณิชย์ แผลงลอย และ
รถเข็น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University